

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕
รายวิชาสังคมศึกษา (สาระเศรษฐศาสตร์)
รหัสวิชา ส ๓๒๑๑๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ
เรื่อง การพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ผู้สอน นางสาวมณฑาทิพย์ ฉกรรจ์ศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
เวลา ๑๒ ชั่วโมง

๑. สาระสำคัญ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการนำไปเป็นกรอบแนวทาง ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

๒. ตัวชี้วัด (ส. ๓.๑ ม. ๔-๖ /๒)

ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายเป้าหมาย หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ (K)
- จำแนกการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และกับประเทศชาติได้ (P)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตประจำวัน (A)

๔. สาระการเรียนรู้

- หลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว
- การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและบริการ
- ปัญหาการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาโดยการศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ผ่านมา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

๕.๒ ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์ - สังเคราะห์
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- ทักษะการคิดแก้ปัญหา

๕.๒ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. อยู่อย่างพอเพียง
๕. รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ - ๓ เรื่อง หลักปรัชญาและเป้าหมายของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ๑) ครูแจ้งตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- ๒) ครูนำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เพื่อทดสอบพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียน ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ๓) ครูเปิดวิดีโอทัศน์ประกอบเพลง “อยู่อย่างพอเพียง” ให้นักเรียนได้ชม แล้วโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (วิธีสอนแบบบรรยาย, กระบวนการกลุ่ม, กระบวนการสืบค้น)

- ๑) ครูคัดเลือกผู้แทนนักเรียนจำนวน 4 คน ออกมาอ่านพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หน้าชั้นเรียน และร่วมกันแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามพร้อมสรุป เป็นแผนภาพ ลงในสมุดบันทึกของนักเรียน
- ๒) ครูอธิบายความเป็นมาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ Power point ประกอบการบรรยาย
- ๓) ครูใช้คำถามชี้แนะ ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของความพอเพียง เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นคุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อตนเองและประเทศชาติ โดยการตั้งคำถาม ดังนี้
 - ความพอเพียง มีความสำคัญอย่างไร
 - การเข้าถึงและเข้าใจหลักความพอเพียง สิ่งที่สำคัญที่สุดคืออะไร
 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
- ๔) ให้นักเรียนรวมกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ ๔ คน ร่วมกันวิเคราะห์คุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อตนเอง และประเทศชาติ ในด้านต่างๆ ดังนี้
 ๑. ด้านการเมือง
 ๒. ด้านเศรษฐกิจ
 ๓. ด้านสังคม
 ๔. ด้านสิ่งแวดล้อม
- ๕) ครูสุ่มเรียกตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ๑-๒ กลุ่ม และเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นสรุป

- ๑) ครูสรุปหลักการ เป้าหมายและประโยชน์ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีต่อตนเอง และประเทศชาติ โดยใช้ Power Point ประกอบการบรรยายให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อความคงทน
- ๒) นักเรียนสรุปลงในสมุดบันทึกของนักเรียน

ชั่วโมงที่ ๔-๘ เรื่อง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตรอุตสาหกรรมการค้าและปัญหาการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ๑) ครูนำข่าวหรือข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น
 - สินค้าด้านพืชผักผลไม้ ที่ราคาตกต่ำ ทำให้เกษตรกรขาดทุน
 - ภาพโรงงานถูกปิด
- ๒) ครูนำภาพ เกษตรกรตัวอย่าง ที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติแล้วโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน (วิธีสอนแบบบรรยาย, กระบวนการกลุ่ม , กระบวนการสืบค้น)

- ๑) ครูตั้งคำถามให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวหรือภาพข่าว และให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้หรือไม่ อย่างไร
- ๒) ครูอธิบายการนำหลักปรัชญามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นสามารถนำมาใช้ได้กับทุกคนทุกอาชีพ ทั้งสาขาอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและการบริการ
- ๓) ครูเขียนคำว่า “เกษตรทฤษฎีใหม่” บนกระดาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม ว่า เกษตรทฤษฎีใหม่หมายถึงอะไร ต่างจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมทั่วไปอย่างไร ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
- ๔) ครูอธิบายโดยใช้ Power point ประกอบการบรรยาย เรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่ โดยให้เห็นภาพการจัดสรรพื้นที่ทำการเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างชัดเจน
- ๕) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆละ ๕-๖ คน ร่วมกันค้นคว้า เกษตรกรตัวอย่างหรือหมู่บ้านตัวอย่างความสำเร็จที่นำเอา “เกษตรทฤษฎีใหม่” มาใช้จนประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรกรรม หรือนักธุรกิจตัวอย่างที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพธุรกิจ จนประสบความสำเร็จ
- ๖) ครูสุ่มตัวแทนกลุ่ม นำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป “เกษตรทฤษฎีใหม่” และการประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ และนักเรียนสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้

ชั่วโมงที่ ๙-๑๒ เรื่อง ปัญหาการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาโดยการศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ผ่านมา

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แล้วให้นักเรียนร่วมกันสนทนาและแสดงความคิดเห็นโดยครูใช้คำถาม ดังนี้
 - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความเป็นมาอย่างไร
 - จากอดีต-ปัจจุบันประเทศไทยประกาศใช้มาแล้วกี่ฉบับ
- ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ตอบคำถามตามพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ของตนเอง

ขั้นสอน (วิธีสอนแบบบรรยาย, กระบวนการกลุ่ม , กระบวนการสืบค้น)

- ครูอธิบายความรู้เรื่องความเป็นมาและความสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้นักเรียนโดยใช้ Power point ประกอบการบรรยาย
- ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนไปค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑- ๑๐ จาก Website ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญ นำเสนอความรู้หน้าชั้นเรียน
- นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการแก้ปัญหาในปัจจุบัน ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงาน

ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแม่บทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาตามภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจในประเทศและโลก พร้อมทั้งให้นักเรียนสรุปว่าการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ ๙จนถึงฉบับปัจจุบัน
- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ จากนั้นนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบและเปลี่ยนกันตรวจ

๘. การวัดและประเมินผล

๘.๑ วิธีวัด

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ๒. ชักถามความรู้ /การแสดงความคิดเห็น ๓. ตรวจสมุด เป็นรายบุคคล ๔. ตรวจผลงานกลุ่ม/เดี่ยว	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๘.๒ เครื่องมือวัดและประเมินผล

ด้านที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ (K)	--นักเรียนทำแบบทดสอบ - ครู/กลุ่มเพื่อนซักถาม ความรู้ - นักเรียนส่งสมุด /ส่งใบงาน	- แบบทดสอบ -แบบประเมินใบงาน - แบบสังเกตพฤติกรรมของ นักเรียนรายบุคคล/รายกลุ่ม (ระหว่างเรียน)	-ร้อยละ ๖๐ ผ่านเกณฑ์ - ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (A)	- นักเรียน ส่งใบงาน และส่งสมุดค้นคว้าเพิ่มเติม -นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มใน หัวข้อที่ได้รับมอบหมาย - นักเรียนทำชิ้นงานส่ง	-แบบประเมินใบงาน - แบบสังเกตพฤติกรรมของ นักเรียนรายบุคคล/รายกลุ่ม (ระหว่างเรียน)	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะ กระบวนการ (P)	-นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มใน หัวข้อที่ได้รับมอบหมาย	- แบบประเมินพฤติกรรม ปฏิบัติงานกลุ่ม - แบบประเมินผลงาน/ชิ้นงาน (รายกลุ่ม/รายบุคคล)	- ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๙.๑ สื่อการเรียนรู้

- ๑) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-6
- ๒) ใบความรู้สรุป เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ
- ๓) ใบงาน เรื่อง แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการแก้ปัญหาในปัจจุบัน
- ๔) วิดีทัศน์ประกอบเพลง “อยู่อย่างพอเพียง”
- ๕) สื่อ Power Point เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ

๙.๒ แหล่งการเรียนรู้

- ๑) ห้องสมุด
- ๒) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
<http://www.sufficiencyeconomy.org/>
<http://www.doae.go.th/report/SE/html/01.htm>
http://www.inspect9.moe.go.th/economic_king80.htm
<http://www.sufficiencyeconomy.panyathai.or.th/>

กิจกรรมเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นางสาวมณฑกาญจน์ ฉกรรจ์ศิลป์)

บันทึกผลหลังสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่....๕

หน่วยการเรียนรู้ที่....๕...เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ

รหัสวิชา ส ๓๒๑๐๑

รายวิชา สังคมศึกษา ๓ (สาระเศรษฐศาสตร์)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

สอนสัปดาห์ที่. ๑๒...

ชั่วโมงที่ ๓๔.- ๓๖...

ชื่อผู้สอน นางสาวมณฑาทาญจน์ ฉกรรจ์ศิลป์

๑. ผลการจัดการเรียนรู้ ทุกด้าน (K, A,P)

ห้อง	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมิน			จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน (ร้อยละ)
		ระดับดี (ร้อยละ)	ระดับปานกลาง (ร้อยละ)	ระดับปรับปรุง (ร้อยละ)	
ม. ๕/๑					
ม. ๕/๒					
ม. ๕/๓					
ม. ๕/๔					
ม.๕/๕					
ม.๕/๖					
ม.๕/๗					

๒. ผลการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ปัญหาและอุปสรรคระหว่างสอน

.....

.....

.....

.....

๔. แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน

(นางสาวมณฑาทาญจน์ ฉกรรจ์ศิลป์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

รายวิชาสังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส ๓๒๑๐๑ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	ใบความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ	ชื่อ..... เลขที่.....ชั้น..... ครูผู้สอน : คุณครูมณฑาทาญจน์
---	---	---

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทาง การแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาประเทศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจาก *วิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย* สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืน ของการพัฒนา

2. **คุณลักษณะ** เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. **คำนิยาม** ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

✧ **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

✧ **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

✧ **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

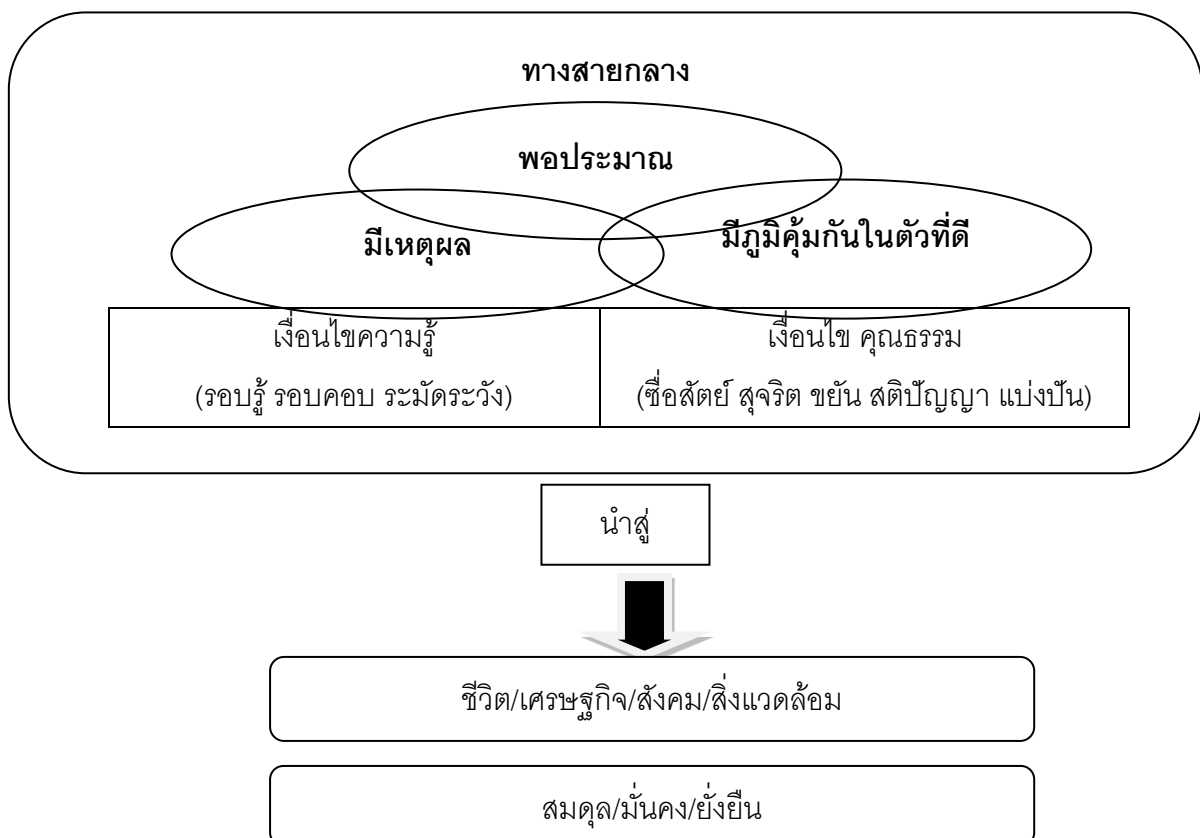
4. **เงื่อนไข** การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

✧ **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

✧ **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย การมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่

5. **แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ** จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง ในระดับต่าง ๆ **อย่างเป็นขั้นตอน** โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี

เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่**ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่** ในขณะที่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐาน กับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งพาน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับการปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่า ที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าว จากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วน

อื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว

อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่ง ในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ราชการ มูลนิธิ ตามความเหมาะสม

ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ

กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่าง ๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้ว ก็จะรวมกลุ่มเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตน ซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนโดยรวมหรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่ซึ่งประกอบด้วยชุมชน องค์กรและธุรกิจต่างๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง กลายเป็นเครือข่ายชุมชนพอเพียงที่เชื่อมโยงกันด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในที่สุด

การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอให้ริเริ่ม การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสานต่อความคิดและเชื่อมโยงการขยายผลที่เกิดจากการนำปรัชญาฯ ไปใช้อย่างหลากหลาย รวมทั้งเพื่อจุดประกายให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับ และการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง

จาก พระบรมราชโองการและพระราชดำรัสของพระองค์ นับตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา จะพบว่าพระองค์ท่านได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาตามลำดับขั้นตอน ที่ถูกต้องตามหลักวิชา ตลอดจนมีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำรงชีวิต ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นที่รู้จักกันภายใต้ชื่อว่า เศรษฐกิจพอเพียง

สศช. จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่าง ๆ มาร่วมกันกลั่นกรองพระราชดำรัส ฯ สรุปเป็นนิยามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และได้เชิญเชิญมาเป็นประธานนำทางในการจัดทำ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีความเข้าใจและนำไปประกอบการดำเนินชีวิต

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลัก เพื่อสร้างเครือข่ายเรียนรู้ ให้มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบความคิด เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยในทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาฯ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และปลูกฝังปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเสริมพลังให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งรักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากรในมิติต่าง ๆ ตลอดจนสามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน และนำไปสู่ ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนชาวไทย

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นในลักษณะเครือข่ายและการระดมพลังจากทุกภาคส่วน

- (1) เครือข่ายด้านผู้นำทางความคิด
- (2) เครือข่ายด้านประชาสังคม
- (3) เครือข่ายด้านสื่อมวลชนและประชาชน

- (4) เครือข่ายด้านสถาบันการศึกษาและเยาวชน
- (5) เครือข่ายด้านองค์กรภาคธุรกิจเอกชน
- (6) เครือข่ายด้านองค์กรภาครัฐ
- (7) เครือข่ายด้านวิชาการ
- (8) เครือข่ายด้านสถาบันการเมือง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548) .

เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพฯ : ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์.

คุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อตนเองและประเทศชาติ

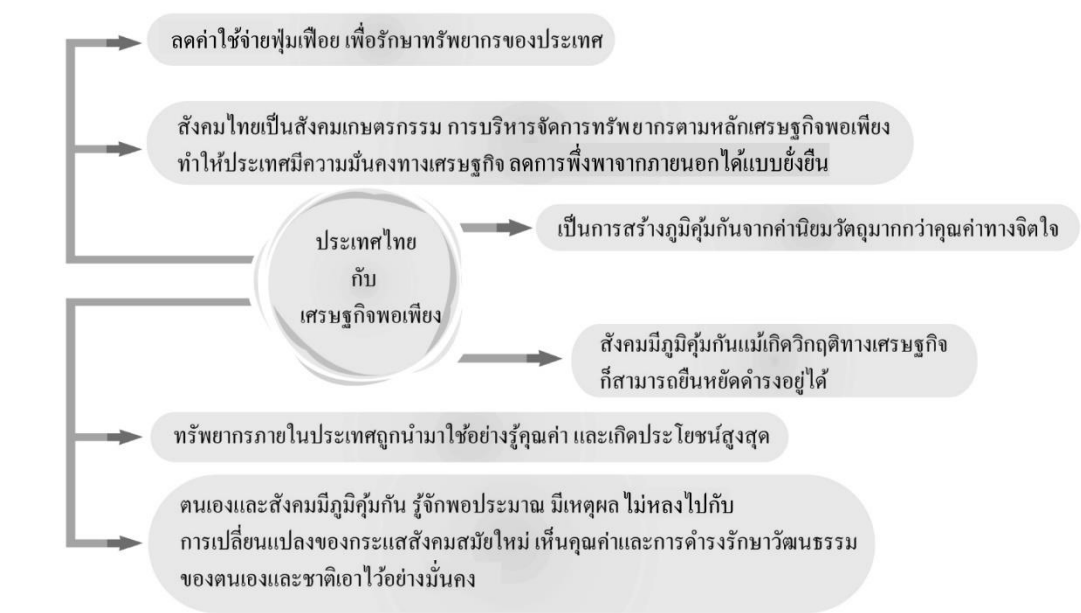
คุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ต่อตนเอง

ต่อประเทศชาติ

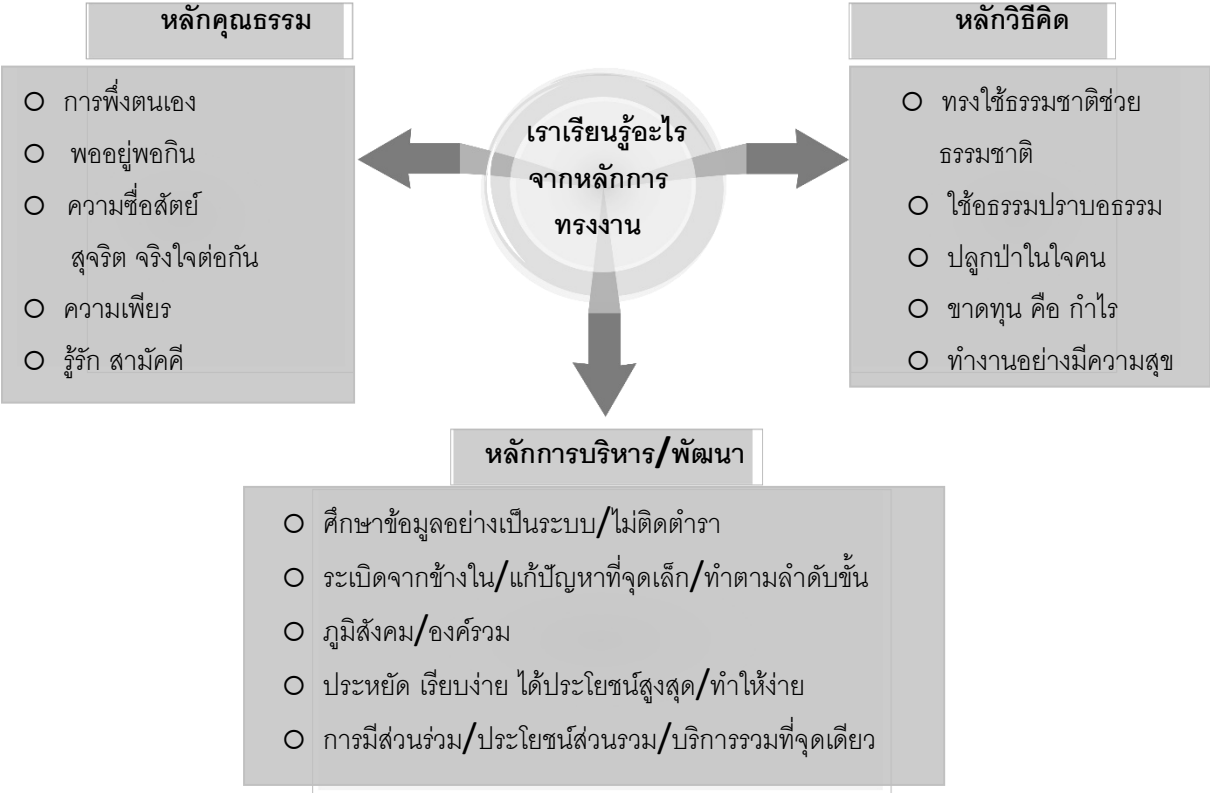
○ ทำให้เราคิดเป็น จินตทัศน์ที่รู้จักพอและทำจริง ○ ทำให้เรามีสติต่อการกระทำต่าง ๆ ว่ามีความพอเพียง หรือทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนหรือไม่ ○ ทำให้เราเป็นคนรู้จักแบ่งปัน เอาใจเขามาใส่ใจเรา ○ ทำให้เราเป็นคนมีเหตุผลในการกระทำ รู้คุณค่าและผลที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ของเรา ○ ทำให้เรารู้จักจัดการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอย่างจำกัดมาตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างมีเหตุผลและมีคุณธรรม ○ ทำให้เรารักษาความเป็นตัวของตัวเอง สิ่งเร้นกายนอกกระทบต่อน้อยลง ○ ทำให้เราสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตัวของเราเอง รู้จักพึ่งพาตนเองมากกว่าพึ่งพาผู้อื่น เพราะมีแต่ตัวเราเท่านั้นที่จะอยู่กับไปตลอด ○ ทำให้เราอยู่ในสังคมแห่งความพอเพียงนี้ได้ อย่างมีความสุข	○ ด้านการเมือง เกิดการเมืองที่โปร่งใส มีธรรมาภิบาล ปราศจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง มีการบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของประเทศอย่างแท้จริงเกิดจากการยอมรับในหลักเสียงข้างมาก เคารพในสิทธิเสรีภาพระหว่างกัน ○ ด้านเศรษฐกิจ เกิดภาวะ “อยู่รอด” ทางเศรษฐกิจด้วยพื้นฐานที่มั่นคงแม้ภาวะเศรษฐกิจโลกจะผันผวนเพียงใดก็ตาม เราก็ยังอยู่ได้ ○ ด้านสังคม เกิดการพัฒนาโดยเริ่มจากคนในสังคมที่มีความแข็งแรงทั้งร่างกาย จิตใจ ปัญญา อารมณ์ นำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็ง เป็น “สังคมสีขาว” ถึงสังคมแห่งสมานฉันท์ เอื้ออาทร และมีคุณธรรม ○ ด้านสิ่งแวดล้อม เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดและรักษาสິงแวดล้อม ซึ่งเป็น “ทรัพยากรสาธารณะ” ของทุกคนบนโลกนี้ไว้ให้ดีและยั่งยืน ปัญหาโลกร้อนอาจบรรเทาลง
---	---

ความจำเป็นในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

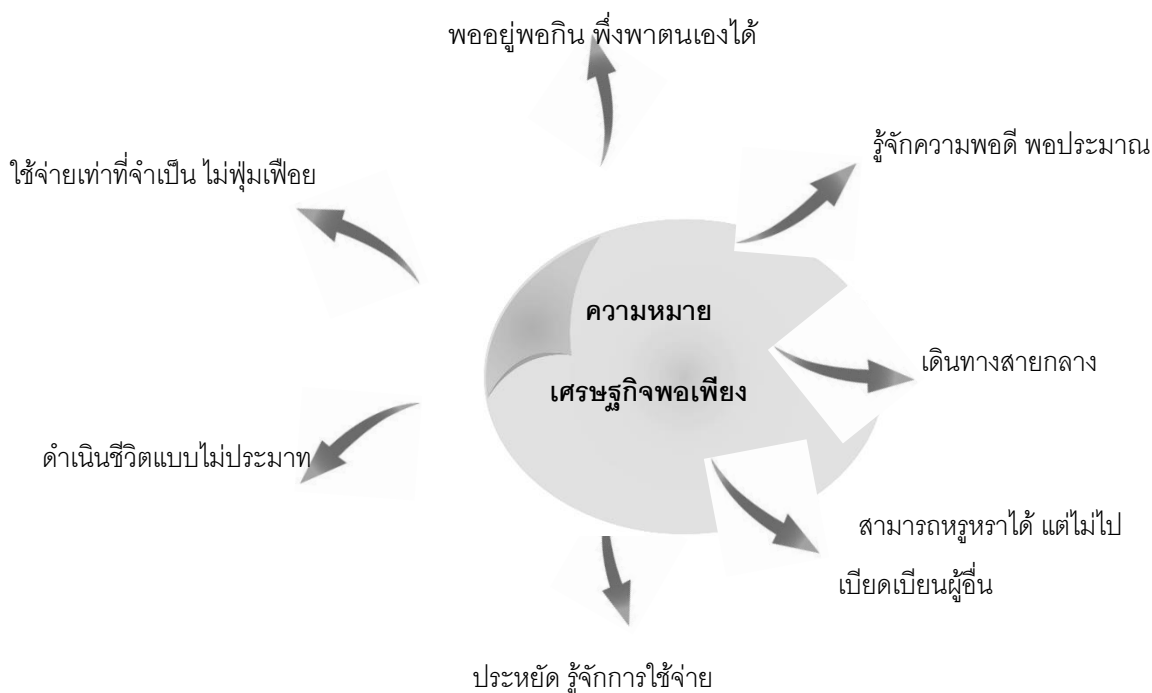
○ เราสามารถเรียนรู้จากหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างไรบ้าง

แผนภาพหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้นักเรียนศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

สรุปการดำรงชีวิตตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

สรุป การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

ตนเอง ดำเนินชีวิตทางสายกลาง พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันทุกการกระทำในการดำเนินชีวิต ตั้งตนอยู่บนพื้นฐานของการมีสติ มีปัญญา คุณธรรม และรู้จักรักษาวัฒนธรรม

ครอบครัว ทุกคนต่างมีหัวใจของความพอเพียง พึ่งพาตนเอง ประกอบอาชีพสุจริต มีความสุขทั้งกายและใจ ไม่มีภาระหนี้สิน และมีเงินเก็บออมไว้ใช้จ่ายในครอบครัวโดยไม่เดือดร้อน

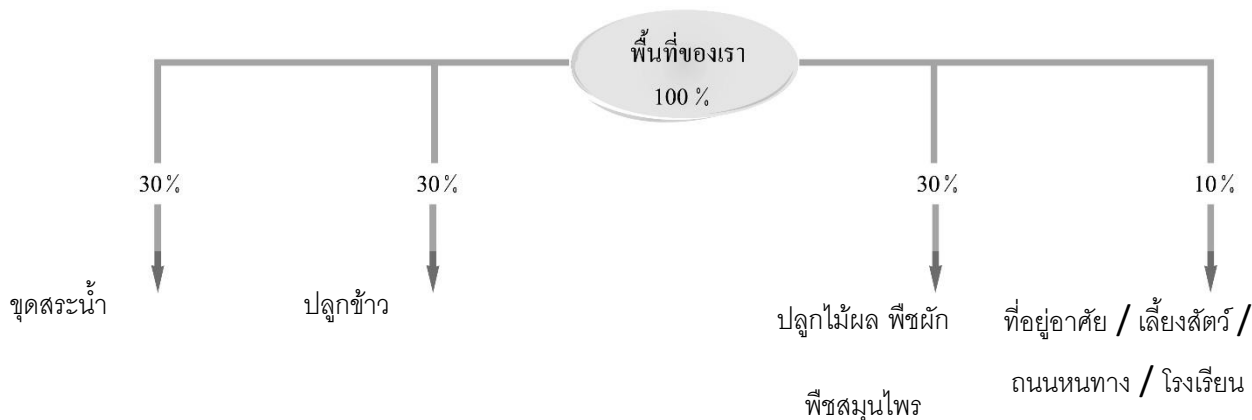
ชุมชน ครอบครัวเข้มแข็งส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง ปราศจากอบายมุข เกิดพลังทางสังคม พลังชุมชนที่เข้มแข็ง และเป็นหนึ่งเดียว คงไว้ซึ่งตัวตนทางวัฒนธรรมของตนเองและท้องถิ่น

ประเทศ ชุมชนซึ่งเป็นรากฐานของประเทศเข้มแข็ง ประเทศเกิดความมั่นคงพัฒนา ประชาชนกินดีอยู่ดี มีความสุขบนความพอเพียง สังคมเกิดความสมานฉันท์ เป็นสังคมคุณธรรมเอื้ออาทร สถานการณ์ภายนอกไม่ควรทำลายหรือเกิดผลกระทบได้

เกษตรทฤษฎีใหม่

○ เกษตรทฤษฎีใหม่ หมายถึงอะไร ต่างจากการประกอบอาชีพเกษตรทั่วไปอย่างไร

ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามพื้นฐานประสบการณ์ความรู้ของตนเอง จากนั้นครู เขียนแผนภาพเพื่ออธิบายเกษตรทฤษฎีใหม่ ดังตัวอย่าง

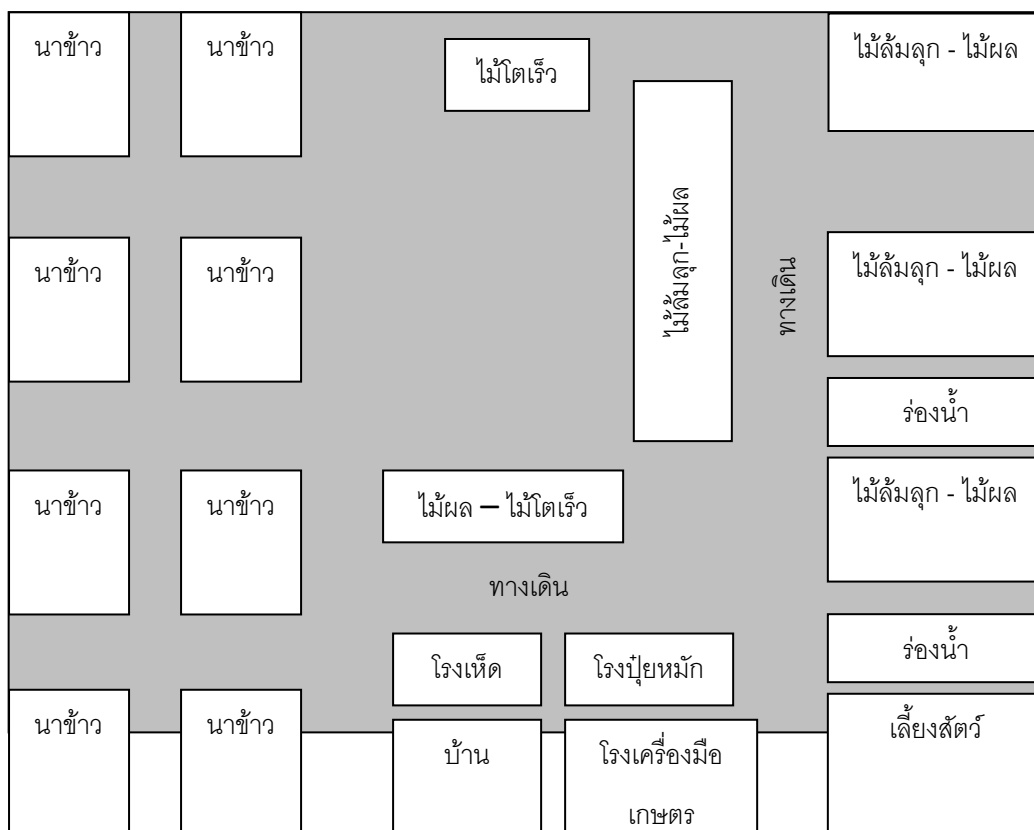

แผนภาพแสดงอัตราส่วนการจัดสรรที่ทำกินตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1

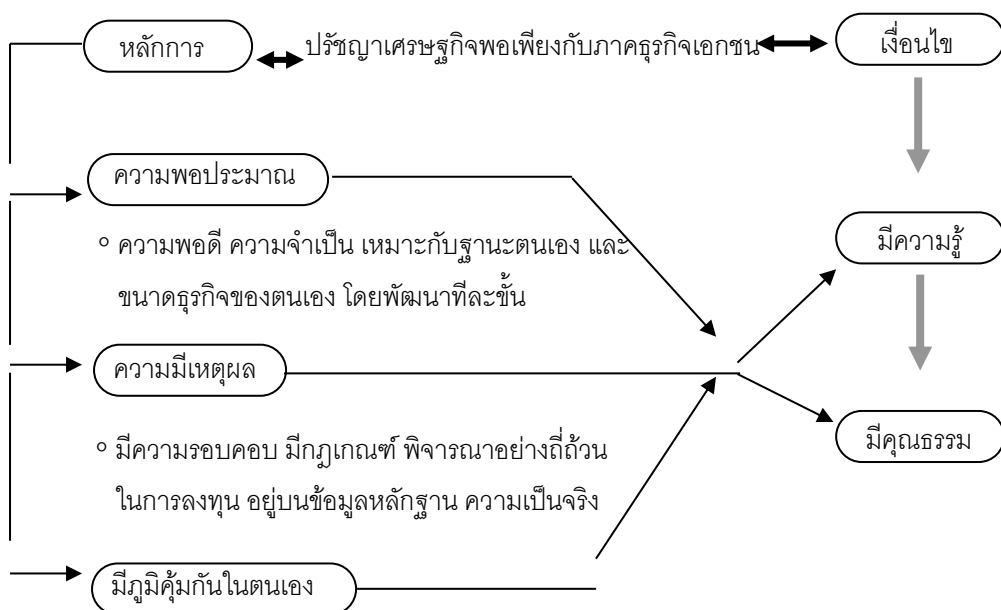
ครูอธิบายเป็นความรู้เพิ่มเติม ดังนี้

เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการจัดสรรทรัพยากร (ที่ดิน) ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการแบ่งจัดสรรพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรแบบครบวงจร ซึ่งแตกต่างจากการทำเกษตรแบบเดิมซึ่งจะปลูกพืชเชิงเดี่ยวทั้งแปลง เกษตรทฤษฎีใหม่จึงเป็นการทำการเกษตรแบบบูรณาการโดยยึดหลักที่ว่า ปลูกทุกอย่างที่กินได้ กินทุกอย่างที่ปลูก เหลือจากการบริโภคจึงค่อยนำไปขาย เป็นการพึ่งพาตนเอง และลดการพึ่งพาจากปัจจัยภายนอก

แผนภาพ การจัดสรรพื้นที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ

สรุป

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกสาขาอาชีพ
 ทำให้ผู้ปฏิบัติอยู่รอดปลอดภัยจากภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและภาวะทางเศรษฐกิจได้
 โดยการเรียนรู้จักพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพาจากปัจจัยภายนอก

ปัญหาการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา

โดยการศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 1-5)

Q: : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความเป็นมาอย่างไรและจากอดีต-ปัจจุบันประเทศไทยประกาศใช้มาแล้วกี่ฉบับ

A: ลำดับความเป็นมาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นแผนภาพ ดังตัวอย่าง

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เกิดความตื่นตัวที่จะพัฒนาเศรษฐกิจตามภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก เริ่มเห็นความสำคัญในการพัฒนาประเทศของตนเอง

พ.ศ. 2493 มีการจัดตั้งสภาเศรษฐกิจแห่งชาติเพื่อวิเคราะห์ วิจัย แก้ไข และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจไทย

พ.ศ. 2500 ประเทศไทยร่วมกับธนาคารโลกสำรวจ ศึกษาข้อมูลและศึกษาวิจัยเศรษฐกิจไทย ซึ่งมีความเห็นว่าควรเน้นการแข่งขันเสรี

พ.ศ. 2504 ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้นเป็นฉบับแรก ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี

พ.ศ. 2504-2561 ประเทศไทยประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาแล้ว 12 ฉบับ

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-5

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509)

- ☐ มุ่งปรับปรุงพัฒนาปัจจัยพื้นฐานของประเทศ เช่น ถนน เขื่อน ไฟฟ้า ชลประทาน การคมนาคม
- ☐ ส่งเสริมการเกษตร พัฒนาการศึกษา และบริการสาธารณสุข

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514)

- ☐ เน้นการพัฒนาสังคมควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ความสำคัญในการพัฒนากำลังคน อุตสาหกรรมและการพัฒนาท้องถิ่น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519)

- ☐ เน้นการกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศให้สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น และสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)

- ☐ เน้นความปลอดภัยมั่นคงของประเทศเป็นหลัก มุ่งจัดความยากจนและแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

- ☐ เน้นรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศเป็นกรณีพิเศษ
- ☐ รัฐขยายปัจจัยพื้นฐานทางด้านพลังงาน สาธารณูปโภค การพัฒนาชายฝั่ง
- ☐ พัฒนาทางด้านสังคมประชากร การศึกษา การสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม

วิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6-9

ฉบับที่ 6 (2530-2534)

- เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศ
- ปรับปรุงระบบการผลิต การตลาด ยกกระดับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- มุ่งกระจายรายได้และความเจริญสู่ชนบท
- สร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ — เอกชน เน้นการส่งออกตลาดโลกอย่างจริงจัง

ฉบับที่ 7 (2535 - 2539)

- รักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้ต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ
- กระจายรายได้และการพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท
- พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์และคุณค่าชีวิต ลดอัตราการเพิ่มประชากร
- ผลของแผน 7 ธนาคารโลก ประกาศให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากประเทศยากจน

ฉบับที่ 8 (2540 - 2544)

- ให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพเข้าร่วมเสนอความคิดเห็น เน้นการพัฒนาคนและสังคมเป็นหลัก
- เสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีเสถียรภาพ เช่น เพิ่มหมายเลขโทรศัพท์ สร้างสนามบินสุวรรณภูมิทางด่วนมอเตอร์เวย์ พัฒนาขีดความสามารถแหลมฉบัง
- ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้
- ขยายโอกาสทางการศึกษาเป็น 12 ปี

แผนพัฒนา
เศรษฐกิจ
และสังคม
แห่งชาติ

ฉบับที่ 9 (2545 - 2549)

นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาบรรจุในแผนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศครั้งแรก ให้ความสำคัญการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวบุคคล สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

เอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอน

1) พ.ศ. 2540

“...การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น

หมายความว่า อิ่มชู้ตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้ก็เคยพบว่าความพอเพียงไม่ได้หมายความว่า

ทุกคนรอบตัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนี้นั้นเกินไป...”

“...ก็นึกว่าท่านทั้งหลายกำลังลุ่มใจในวิกฤติการณ์ ตั้งแต่คนที่มีเงินน้อยจนกระทั่งคนที่มีเงินมาก

ต่างเดือดร้อน แต่ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนไป ทำให้กลับเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมดแม้แต่ครึ่ง

ก็ไม่ต้องอาจจะสักเพียงหนึ่งส่วนสี่ ก็จะสามารถอยู่ได้ การแก้ไขอาจจะต้องใช้เวลา ไม่ใช่ง่าย ๆ...”

2) พ.ศ. 2541

“...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย

ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ

ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข...”

“...พอมีพอกินก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนพอมีพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียง แต่พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือคำว่าพอก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอดังนั้นเอง...พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...”

3) พ.ศ. 2542

“...เศรษฐกิจพอเพียง เขียนเป็นตัวหนาแปลว่า **Sufficiency Economy** เขียนเป็นตัวหนาในหนังสือเสร็จแล้วเขาก็มาต่อว่า **Sufficiency Economy** ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ เป็นตำราใหม่...”

“...เศรษฐกิจพอเพียง เขาตีความเป็นเศรษฐกิจชุมชน คือ หมายความว่า ให้พอเพียงในหมู่บ้าน หรือในท้องที่ที่สามารถที่จะพอมีพอกิน มันเริ่มด้วยการพอกิน พอมีพอกิน... ถ้าพอมีพอกิน **Self-sufficiency** คือพอมีพอกินของตัวเองนั่นมันเศรษฐกิจสมัยหิน มันไม่ใช่ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจสมัยหิน สมัยหินเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน แต่ค่อย ๆ พัฒนาขึ้น ก็ต้องมีการแลกเปลี่ยนกัน มีการช่วยระหว่างหมู่บ้าน หรือระหว่างอำเภอ จังหวัด ประเทศ ก็ต้องมีการแลกเปลี่ยน ถ้ามีเศรษฐกิจพอเพียงเศษ 1 ส่วน 4 ก็พอแล้ว จะใช้ได้ เพราะถ้ามีเศรษฐกิจพอเพียงเพียงเศษ 1 ส่วน 4 ถ้าสมมุติว่าปีนี้ไฟดับ ถ้าไม่มีเศรษฐกิจพอเพียง ไฟดับ

ไฟฟ้าหลวงหรือไฟฟ้าผลิตก็ดับหมด จะทำอย่างไร ที่ต้องใช้ไฟฟ้าก็ต้องแยไป...”

4) พ.ศ. 2543

“...เศรษฐกิจพอเพียงนี้ขออย่าว่า เป็นการทำเศรษฐกิจหรือความประพฤตินี้ทำอะไรเพื่อให้เกิดผล โดยมีเหตุและผล คือเกิดผลมันมาจากเหตุ ถ้าทำเหตุที่ดี ถ้าคิดให้ดีให้ผลที่ออกมา คือสิ่งที่ติดตามเหตุ การกระทำก็จะเป็นการกระทำที่ดี และผลของการกระทำนั้นก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่า มีประสิทธิผล ดี แปลว่า

มีประโยชน์ ดี แปลว่า ทำให้มีความสุข...”

“...**Sufficiency Economy** เป็นคำใหม่ของเราก็ได้ ก็หมายความว่า ประหยัด แต่ไม่ใช่ขี้เหนียว ทำอะไรด้วยความอะลุ่มอล่วยกัน ทำอะไรด้วยเหตุและผล จะเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ทุกคนก็มีความสุข...”

ภาพประกอบการสอน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

จากสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำก่อให้เกิดการเลิกจ้างในหลายๆสถานประกอบการ

ภาพจาก www.siamza.com

รายวิชาสังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส ๓๒๑๐๑ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	ใบงาน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ	ชื่อ..... เลขที่.....ชั้น..... ครูผู้สอน : คุณครูณทกกาญจน์
---	--	--

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้และตอบคำถามในช่องว่างให้ถูกต้องสมบูรณ์

1. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเกิดจากสาเหตุใด

(ตัวอย่างคำตอบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงเห็นกลไกของปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศและของโลกจึงพระราชทานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนชาวไทย)

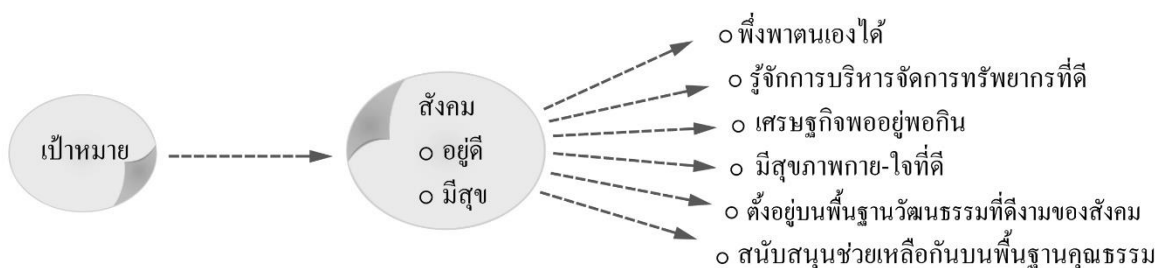
2. ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจปีใด และทำให้คนไทยปรับตัวหันวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนั้นอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบกับวิกฤติเศรษฐกิจอันเป็นที่มาของแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียงคนไทยเริ่มเห็นความสำคัญของการนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตมากขึ้น)

3. แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้รู้จักการดำเนินชีวิตแบบใด

(ทางสายกลาง คือ ไม่เอนียงไปทางด้านใดด้านหนึ่ง ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น)

4. เป้าหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร

5. เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงมีความจำเป็นในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

6. เกษตรทฤษฎีใหม่ หมายถึงอะไร ต่างจากการประกอบอาชีพเกษตรทั่วไปอย่างไร

เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการจัดสรรทรัพยากร (ที่ดิน) ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการแบ่งจัดสรรพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรแบบครบวงจร ซึ่งแตกต่างจากการทำเกษตรแบบเดิมซึ่งจะปลูกพืชเชิงเดี่ยวทั้งแปลง เกษตรทฤษฎีใหม่จึงเป็นการทำการเกษตรแบบบูรณาการ โดยยึดหลักที่ว่า ปลูกทุกอย่างที่กินได้ กินทุกอย่างที่ปลูก เหลือจากการบริโภคจึงค่อยนำไปขาย เป็นการพึ่งพาตนเอง และลดการพึ่งพาจากปัจจัยภายนอก

7. เกษตรทฤษฎีใหม่ มีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง อธิบาย

เกษตรทฤษฎีใหม่ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เป็นการจัดการบริหารที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในพื้นที่ขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โดยแบ่งที่ดินออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน คือ

1. พื้นที่เพาะปลูก 30 2. พื้นที่สระน้ำ 30 3. พื้นที่นาข้าว 30 4. ที่อยู่อาศัย 10

ขั้นที่ 2 รวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์และช่วยเหลือชุมชนให้เข้มแข็ง

ขั้นที่ 3 ติดต่อประสานงานจัดหาแหล่งเงินทุนและตลาด

8. ให้นักเรียนวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาครัฐกิจเอกชน

ความพอประมาณ

-พอประมาณในด้านการผลิต 'ไม่ผลิตมากเกินไป ไม่ใช้ทรัพยากรในการผลิตที่สิ้นเปลือง หาวิธีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

-พอประมาณในการรับบุคลากรในองค์กร การจ้างงาน การบริหารค่าจ้างและสวัสดิการ

- จัดโครงการ “โรงงานสีเขียว” หรือ โครงการอื่น ๆ เพื่อประหยัดพลังงาน และไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนใกล้เคียง

ความมีเหตุผล

- ความมีเหตุผลในการบริหารจัดการงาน จัดสวัสดิการให้เหมาะสมกับประโยชน์และความจำเป็นของพนักงานส่วนใหญ่

- มีเหตุผลในการผลิตเพื่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าต่อสังคม

การมีภูมิคุ้มกัน

- มีเงินออมเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนหรือเป็นการสะสมทุน

- ไม่ก่อภาระหนี้สินเกินความจำเป็น

- สรรหาบุคลากรที่เก่งและคนดี มีคุณภาพในการทำงาน

- ส่งเสริมกำลังใจและสวัสดิการให้แก่พนักงาน

เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม

- จัดอบรมเทคนิควิธีในการผลิต การตลาด การบริหาร และการบริการให้แก่พนักงาน/บุคลากร

- จัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่พนักงานและบุคลากร เพื่อพัฒนาการทางด้านจิตใจและคุณธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส ๓๒๑๐๑ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ	ชื่อ..... เลขที่.....ชั้น..... ครูผู้สอน : คุณครูมณฑาทาญจน์
---	--	---

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

- “เศรษฐกิจพอเพียง” หมายความว่าอย่างไร
 - การดำรงชีวิตตามอัตภาพ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
 - การดำรงชีวิตอย่างมีธรรมาภิบาลและเลี้ยงตนเองได้
 - การดำรงชีวิตโดยไม่อ่อนไหวต่อกระแสวัตถุนิยม
 - ถูกทุกข้อ
- ข้อใดเป็นเป้าหมายหลักของเศรษฐกิจพอเพียง
 - จัดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก
 - สร้างสังคมใหม่ทางเศรษฐกิจ
 - สังคมอยู่ดีมีสุขด้วยการพึ่งพาตนเอง
 - พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจให้ทัดเทียมประเทศที่เจริญแล้ว
- ประเทศไทยเริ่มนำหลักของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริงจังเมื่อเกิดเหตุการณ์ใด
 - หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2
 - หลังเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ 2540
 - หลังจากประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1
 - หลังจากงานเฉลิมฉลองราชย์ครบ 60 ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ข้อใด **ไม่ใช่** หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - หลักมีวินัย
 - หลักพอประมาณ
 - หลักมีเหตุผล
 - หลักมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับใดที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการกำหนดแผนพัฒนาประเทศเป็นครั้งแรก
 - ฉบับที่ 6
 - ฉบับที่ 7
 - ฉบับที่ 8
 - ฉบับที่ 9
- ข้อใดเป็นสูตรการกำหนดทรัพยากรใหม่ตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 20% (บุตรระ) 30% (ปลูกข้าว) 30% (ปลูกไม้ผล/พืชผัก) 10% (ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์/ ถนน/โรงเรียน)
 - 30% (บุตรระ) 20% (ปลูกข้าว) 30% (ปลูกไม้ผล/พืชผัก) 10% (ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์/ ถนน/โรงเรียน)
 - 30% (บุตรระ) 30% (ปลูกข้าว) 30% (ปลูกไม้ผล/พืชผัก) 10% (ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์/ ถนน/โรงเรียน)
 - 30% (บุตรระ) 30% (ปลูกข้าว) 20% (ปลูกไม้ผล/พืชผัก) 10% (ที่อยู่อาศัย/เลี้ยงสัตว์/ ถนน/โรงเรียน)
- การดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตรงกับหลักธรรมข้อใดมากที่สุด
 - ขันติ
 - สันโดษ
 - มัชฌิมา
 - มัชฌิมาปฏิบัติ
- ข้อใด **ไม่ใช่** คุณลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ความมีเหตุผล
 - ความรับผิดชอบ
 - ความพอประมาณ
 - มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- ข้อใดคือเงื่อนไขคุณธรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
 - รอบรู้
 - ซื่อสัตย์
 - รอบคอบ
 - ระมัดระวัง

รายวิชาสังคมศึกษา ๓ รหัสวิชา ส 32101 ระดับชั้น ม. 5	แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาประเทศ	ชื่อ..... เลขที่.....ชั้น..... คุณครูมนทกาญจน์ : ผู้สอน
---	--	---

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใด **ไม่ใช่** หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - หลักมีวินัย
 - หลักพอประมาณ
 - หลักมีเหตุผล
 - หลักมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- ความพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ...
 - การทำอะไรที่ไม่เบียดเบียนตัวเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม
 - การใช้ชีวิตเต็มศักยภาพ
 - การตัดสินใจและดำเนินการบนพื้นฐาน
 - ถูกทุกข้อ
- ข้อใดไม่เป็นการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - การปลูกผักสวนครัว เพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - การใช้จ่ายอย่างมีมัธยัสถ์
 - การแสวงหาประโยชน์ส่วนตนและครอบครัว
 - การใช้ชีวิตให้มีคุณค่าและมีคุณธรรม
- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสาขาอาชีพใดบ้าง
 - เกษตรกรรม
 - ร้านค้าขนาดเล็ก
 - ธุรกิจท่องเที่ยว
 - ถูกทุกข้อ
- ข้อใดไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - การพัฒนาที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว
 - การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต
 - การทำงานโดยไม่ประมาท มีการเตรียมความพร้อมรับกับความเสี่ยง
 - การใช้ความรู้ทางวิชาการอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง
- ข้อใดเป็นความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ชีวิตพอเพียง
 - ชุมชนร่วมมือกันผลิตสินค้า จากทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นเท่านั้น
 - การใช้ชีวิตพอเพียงไม่สามารถใช้ของหรูหราได้
 - การใช้ชีวิตพอเพียงจะซื้อของนำเข้าจากต่างประเทศไม่ได้
 - ถูกทุกข้อ
- ข้อใดเป็นตัวอย่างกิจกรรมด้านวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - ส่งเสริมการพัฒนาเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - การใช้ภาษาไทยถูกต้องกับกาลเทศะ
 - การพัฒนาบนรากฐานของวัฒนธรรมที่ดีงาม
 - ถูกทุกข้อ
- ข้อความใดไม่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - เกษตรกรทุกครัวเรือน ต้องมีที่ดินอย่างน้อย 15 ไร่
 - การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ควรดำเนินการตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข
 - เป้าหมายของความพอเพียง คือ ความสมดุล
 - เศรษฐกิจพอเพียงมีหลายระดับ
- เราสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในด้านใดได้บ้าง
 - พฤติกรรมกรบริโภค
 - การรักษาสิ่งแวดล้อม
 - การรักษาสุขภาพจิต
 - ถูกทุกข้อ
- ข้อใดไม่เป็นการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - การพัฒนาที่ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล
 - การพัฒนาตามหลักการทรงงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
 - การพัฒนาตามหลักวิชาการล่าสุด ตามประสบการณ์โลกตะวันตก
 - การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยมีคุณธรรมกำกับความรู้

11. ข้อใด หมายถึง “ชุมชนพอเพียง”
- บุคคลและครอบครัวที่ใส่ใจความก้าวหน้าบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - บุคคลและครอบครัวที่ใช้ความรู้เป็นกรอบในการดำเนินชีวิต
 - บุคคลและครอบครัวที่ใช้คุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิต
 - ถูกทุกข้อ
12. ข้อใดไม่ใช่แนวทางของทฤษฎีใหม่ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการเกษตร
- จัดพื้นที่เกษตรกรรมในระดับครอบครัวที่สอดคล้องกับระบบนิเวศ
 - การรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์
 - การแบ่งแยกกันทำงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก
 - การจัดการตลาดและพัฒนาสวัสดิการของชุมชน
13. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้กับบุคคลกลุ่มใดบ้าง
- นักธุรกิจ
 - นักการเมือง
 - ครูอาจารย์
 - ทุกข้อที่กล่าวมา
14. การคำนึงถึงความมั่นคงและยั่งยืนของการดำเนินธุรกิจมากกว่าแสวงหาผลประโยชน์ระยะสั้น เป็นการประยุกต์ใช้ของบุคคลกลุ่มใด
- นักธุรกิจ
 - นักการเมือง
 - ครูอาจารย์
 - เจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการ
15. เป็นตัวอย่างที่ดี และมีหน้าที่ปลูกฝังอบรมให้เข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องนั้นเป็นการประยุกต์ใช้ของบุคคลกลุ่มใด
- นักธุรกิจ
 - นักการเมือง
 - ครูอาจารย์
 - เจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการ
16. การตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการให้บริการแก่สังคมนั้นเป็นการประยุกต์ใช้ของบุคคลกลุ่มใด
- นักธุรกิจ
 - นักการเมือง
 - ครูอาจารย์
 - เจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการ
17. การเป็นตัวอย่างของผู้ที่มีความเข้มแข็ง ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและการกำหนดนโยบายต่าง ๆ นั้น เป็นการประยุกต์ใช้ของบุคคลกลุ่มใด
- นักธุรกิจ
 - นักการเมือง
 - ครูอาจารย์
 - เจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการ
18. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนิยมนำมาใช้กับบุคคลประเภทใดมากที่สุด
- ประชาชนทุกคนในประเทศไทย
 - ประชาชนในโลกทุกคน
 - บุคคลในครอบครัว
 - ถูกทุกข้อ
19. ทุกครั้งที่นักเรียนใช้ไฟฟ้าเสร็จแล้ว จะปิดไฟทุกครั้ง ดังนั้น นักเรียนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจหลักใดมาใช้
- หลักความมีคุณธรรม
 - หลักการมีความรู้
 - หลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - หลักความมีเหตุผล
20. ถ้านักเรียนนำความรู้ที่ครูสอนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงว่านักเรียนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจหลักใดมาใช้
- หลักความมีคุณธรรม
 - หลักการมีความรู้
 - หลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - หลักความมีเหตุผล

%%%%%%%%%%%%%%.